

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 311/2021-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou JUDr. KLUČKOVÁ, advokátka s. r. o., [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Vladimíra Gáliková Klučková, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obdo 58/2020 zo 7. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Obdo 58/2020 zo 7. októbra 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu navrhuje zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní o zaplatenie sumy 5 000 eur s príslušenstvom vedenom Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 23 Cb 323/2015 najvyšší súd uznesením č. k. 5 Obdo 24/2019 z 10. júla 2019 podľa § 447 písm. e) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) odmietol dovolanie sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 195/2017-191 z 31. mája 2018 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) z dôvodu, že dovolanie sťažovateľa nebolo spísané advokátkou, ale „*bolo spísané advokátskym koncipientom, ktorý bol na tento úkon poverený*“

advokátom podľa § 64 ods. 2 zákona o advokácii“, a teda nebola splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania podľa § 429 ods. 1 CSP.

3. Na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 484/2019-47 z 11. februára 2020 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Obdo 24/2019 z 10. júla 2019, toto uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

4. Následne najvyšší súd napadnutým uznesením opakovane odmietol dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu podľa § 447 písm. e) CSP z dôvodu, že dovolanie sťažovateľa nebolo spísané advokátkou, ale *„bolo spísané advokátskym koncipientom, ktorý bol na tento úkon poverený advokátom podľa § 64 ods. 2 zákona o advokácii“*, a teda nebola splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania podľa § 429 ods. 1 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť argumentujúc, že

a) napriek skutočnosti, že ústavný súd v náleze č. k. I. ÚS 484/2019-47 z 11. februára 2020 (ďalej aj „nález ústavného súdu“) dospel k záveru o ústavne nekonformnom výklade § 429 ods. 1 CSP uskutočnenom najvyšším súdom, tento opätovne s úplne totožným výkladom § 429 ods. 1 CSP odmietol dovolanie sťažovateľa z rovnakých dôvodov,

b) napriek záveru ústavného súdu o ústavne nekonformnom výklade § 429 ods. 1 CSP najvyšší súd iba požiadal okresný súd o doplnenie priradenia overení kvalifikovaných elektronických podpisov k jednotlivým elektronickým dokumentom a dovolanie odmietol z totožných dôvodov,

c) zmyslu a účelu § 429 CSP, na ktorý v ústavnej sťažnosti v podrobnostiach poukazuje, plne korešponduje aj taký postup, keď strana sporu je zastúpená advokátskou kanceláriou, dovolanie je spísané advokátom a následne opatrenie dovolania kvalifikovaným elektronickým podpisom a odoslanie dovolania súdu vykoná advokátsky koncipient konajúci na základe poverenia v mene a na účet advokátskej kancelárie tak, ako to bolo aj v jeho prípade,

d) pri podaní dovolania bol zastúpený advokátskou kanceláriou, ktorá je právnickou osobou oprávnenou na poskytovanie právnych služieb, pričom jeho dovolanie je procesným úkonom, ktorého spísanie a podpísanie bolo konaním v mene a na účet advokátskej kancelárie, a preto podpísanie a podanie dovolania advokátskou koncipientkou nemožno chápať ako jej konanie, keďže táto pri tom úkone konala v mene a na účet advokátskej kancelárie,

e) výklad najvyššieho súdu je neprimerane prísny, formalistický a priečiaci sa základnému zmyslu a účelu § 429 CSP, čím mu bolo upreté právo na účinné využitie mimoriadneho opravného prostriedku v civilnom sporovom konaní,

f) skutočnosť, že už samotný výklad § 429 ods. 1 CSP najvyšším súdom a nie až následná aplikácia tohto ustanovenia na konkrétne okolnosti jeho veci nie je ústavne konformný, potvrdzuje aj úvod bodu 41 nálezu ústavného súdu, kde ústavný súd uvádza: „Uvedené zistenie ústavného súdu nemení nič na tom, že výklad § 429 ods. 1 CSP najvyšším súdom v napadnutom uznesení... .. nie je ústavne súladný...“ Inými slovami, aj bez zistenia o nemožnosti verifikovať, ktorá osoba dovolanie

sťažovateľa podpísala (bod 40 nálezu ústavného súdu), by platilo, že výklad najvyššieho súdu sa prieči základným ústavným princípom,

g) pokiaľ výklad § 429 ods. 1 CSP najvyšším súdom bol v náleze ústavného súdu posúdený ako ústavne nekonformný, z hľadiska princípu právnej istoty a jeho legitímneho očakávania je nutné totožný výklad uplatnený v napadnutom uznesení považovať za ústavne nekonformný aj pri rozhodovaní o tejto jeho ústavnej sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo opakovane odmietnuté dovolanie sťažovateľa.

7. Sťažovateľ predovšetkým namieta nerešpektovanie názoru ústavného súdu najvyšším súdom, ktorý už v tejto veci vyslovil, že výklad § 429 ods. 1 CSP nie je ústavne súladný.

8. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že tento po vrátení veci opätovne skúmal, či sú splnené procesné podmienky preto, aby dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu bol podrobený dovolaciemu prieskumu. Najvyšší súd, realizujúci požiadavku formulovanú nálezom ústavného súdu, vyzval okresný súd, aby sprievodnú dokumentáciu k elektronicky podanému podaniu o prijatí výsledku overenia kvalifikovaného elektronického podpisu obsahujúcu štyri podpisy bližšie ozrejmil, keďže z prijatia výsledku ich overenia nebolo zrejmé, ku ktorému konkrétnemu dokumentu elektronicky podaného dovolania, splnomocnenia, resp. poverenia, sa viaže ten-ktorý konkrétny (zo štyroch uvedených) kvalifikovaných elektronických podpisov. Po ozrejmení uvedených skutočností okresným súdom považoval najvyšší súd za preukázané, že k dovolaniu na čísle listu 205 súdneho spisu sa vzťahoval posledný výsledok overenia kvalifikovaného elektronického podpisu patriaci advokátskej koncipientke [REDACTED] (bod 23 napadnutého uznesenia, pozn.).

9. Najvyšší súd na základe doplnených skutočností okresným súdom opätovne konštatoval, že vo veci sťažovateľa nebolo dovolanie spísané a podpísané advokátom, ale advokátskym koncipientom, čím nebola splnená jedna zo zákonných podmienok v zmysle § 429 ods. 1 CSP. Najvyšší súd v podstatnom poukázal na to, že pre záver o tom, že listina bola pre účely komunikácie so súdom vyhotovená v elektronickej podobe, je nevyhnutné, aby táto listina bola podpísaná zaručeným elektronickým podpisom osoby konajúcej, t. j. nestačí podpis na listine vyhotovenej v papierovej forme, ale elektronické podanie musí mať požadovanú zákonnú kvalitu. V tomto prípade nejde o zasielanie obdobné podaniu listiny na pošte, keďže vtedy je súdu doručený originál jej vyhotovenia, ale právny úkon elektronicky vyhotovený musí mať okrem svojho obsahu aj pripojený podpis patriaci osobe, ktorá je zo zákona oprávnená so súdom komunikovať v dovolacom konaní. Najvyšší súd konštatoval, že v danej veci nebolo súdu prvej inštancie následne doručené podanie v listinnej podobe, pričom elektronicky bolo podanie vyhotovené s autorizáciou nezodpovedajúcou požiadavke na náležitosti mimoriadneho opravného prostriedku, akým je dovolanie. Pre naplnenie požiadavky podľa § 429 CSP, že dovolanie má byť spísané advokátom, je nevyhnutné listinu zároveň advokátom podpísať tak, ako to predpokladá všeobecná úprava náležitostí písomného právneho úkonu. V prípade, že ide o dovolanie podané elektronicky, musí

takéto podanie zodpovedať požiadavke jednoty obsahu a podpisu vyhotoveného výlučne advokátom (jeho zaručeného elektronického podpisu). Podľa názoru najvyššieho súdu pre identifikáciu osoby, ktorá dovolanie podané v elektronickej forme spísala a podpísala, je rozhodujúci kvalifikovaný elektronický podpis, ktorým bolo dovolanie autorizované. Preto aj pri posúdení ne/splnenia zákonnej podmienky vyžadovanej v § 429 ods. 1 CSP v prípade dovolania podaného v elektronickej forme je rozhodujúce, ktorej osobe patrí kvalifikovaný elektronický podpis použitý na autorizáciu podaného dovolania (body 25,27 a 30 napadnutého uznesenia, pozn.).

10. Ústavný súd konštatuje, že v náleze č. k. I. ÚS 484/2019-47 z 11. februára 2020 vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Obdo 24/2019 z 10. júla 2019 z dôvodu, že najvyšší súd v čase rozhodovania o dovolaní sťažovateľa nedisponoval dokumentom, na základe ktorého by bolo možné bez akýchkoľvek pochybností zistiť, aká fyzická osoba jeho dovolanie elektronicke podpísala. V tomto kontexte následne ústavný súd v bode 41 nálezu konštatoval, že výklad § 429 ods. 1 CSP najvyšším súdom, hoci vychádzajúcim z podkladov predložených okresným súdom, nie je ústavne súladný, keď najvyšší súd (v dôsledku nedostatočných podkladov umožňujúcich posúdiť ne/splnenie osobitných procesných podmienok dovolacieho konania, pozn.) splnenie obligatórnej náležitosti dovolania podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP neposúdil ústavne konformným spôsobom.

11. Uvedené však nič nemení na názore, ktorý ústavný súd v tomto náleze vyslovil, a to konkrétne v bode 31, kde uviedol: „Vzhľadom na skutočnosť, že podľa § 821 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sú advokáti (právnické osoby od 1. júla 2017 a fyzické osoby od 1. júla 2018) povinní v konaní pred súdom doručovať podania do elektronickej schránky súdu a používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronicke schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom, bude obligatórna náležitosť dovolania podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku spočívajúca v spísaní dovolania advokátom splnená vtedy, pokiaľ bude dovolanie podané elektronicke autorizované kvalifikovaným elektronickeým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickeou pečaťou patriacim advokátovi, ktorý zastupuje dovolateľa [§ 23 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“)]. Je v zásade bez právneho významu skúmať, aká fyzická osoba písomný dokument vytvorila, resp. koľko fyzických osôb sa na jeho tvorbe podieľalo.“

12. Ústavný súd v bode 32 nálezu uviedol, že v dôsledku uvedeného považuje za ústavne súladný výklad § 429 ods. 1 CSP uskutočnený najvyšším súdom v uznesení č. k. 3 Obdo 96/2019 z 27. novembra 2019 následne publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2020. Najvyšší súd v predmetnom uznesení konštatoval, že *„I. Pre splnenie zákonnej podmienky podľa § 429 ods. 1 C.s.p. musí byť dovolanie podané v elektronickej forme autorizované kvalifikovaným elektronickeým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickeou pečaťou (§ 23 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente) patriacim advokátovi, ktorý zastupuje dovolateľa. II. Výlučne autorizácia elektronicke podaného dovolania kvalifikovaným elektronickeým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickeou pečaťou preukazuje, ktorá osoba v mene dovolateľa dovolanie spísala a podpísala. III. Ak bolo dovolanie autorizované kvalifikovaným elektronickeým podpisom advokátskeho koncipienta, nie je splnená zákonná podmienka spísania a podpísania dovolania advokátom v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 C.s.p.“*

Tento nedostatok dovolania nemožno po uplynutí lehoty na podanie dovolania odstrániť a má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. e/ C.s.p. “.

13. Na základe ústavnej sťažnosti bolo uznesenie najvyššieho súdu č. k. 3 Obdo 96/2019 z 27. novembra 2019 podrobené aj ústavnému prieskumu. Ústavný súd ústavnú sťažnosť proti uvedenému uzneseniu najvyššieho súdu uznesením č. k. I. ÚS 495/2020-23 z 27. októbra 2020 odmietol ako zjavne neopodstatnenú, pričom v bode 21 poukázal na svoj názor vyslovený nálezom č. k. I. ÚS 484/2019-47 z 11. februára 2020 vo veci sťažovateľa.

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že rozsah kasačnej záväznosti nálezu ústavného súdu pre ďalšie konanie a rozhodovanie najvyššieho súdu bol v napadnutom uznesení najvyšším súdom rešpektovaný. Poukazujúc aj na už uvedenú konzistentnú judikatúru najvyššieho súdu (napr. 3 Obdo 96/2019, 1 Obdo 45/2019, 1 Obdo 7/2020, 1 Obdo 22/2020) a ústavného súdu (napr. I. ÚS 484/2019, I. ÚS 495/2020, III. ÚS 243/2021) v otázke výkladu splnenia osobitných procesných podmienok dovolacieho konania podľa § 429 ods. 1 CSP, ústavný súd považuje námietky sťažovateľa za zjavne neopodstatnené.

15. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu spochybňovali, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 4. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu